

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an

la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:

In contra unei hotăriri incidentale se poate face apel înainte de judecarea fondului? — de d-l Demetru Negulescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I:* Moses Fridman cu Osias Segal și alții.

Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea III: N. Fêher et C-ie cu Rada C. Bratoșiu și alții.

Curtea de apel din Craiova, secțiunea II: Ministerul de finanțe cu I. I. Stoenescu.

Tribunalul Ilfov, secțiunea III: Ecaterina Mano, ca tutoare, cu C. Carianopol și alții.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ.— *Observație de S. R.*

In contra unei hotăriri incidentale se poate face apel înainte de judecarea fondului?

Se știe că hotăririle se impart în: preparatorii, interlocutorii și definitive.

Sunt hotăriri preparatorii acelea cari prepară procesul fără a prejudeca fondul.

Sunt hotăriri interlocutorii acelea ce prejudecă fondul, și hotăriri definitive acelea cari termină contestațiunea. Dar hotărârile relative la incidentele procesului, numite hotăriri incidentale, de exemplu, hotăriri cari statuează asupra unei excepțiuni de incompetență sau de nulitate, asupra unei intervențiuni, unei recuzări, cererea unei părți de a fi scoasă din proces și respingerea acestei cereri înainte de judecarea fondului, este o hotărire premergătoare sau definitivă?

Se poate face apel imediat contra acestei hotăriri? Art. 323 pr. civilă ne arată că în contra hotăririlor premergătoare nu se poate face apel decât odată cu fondul.

Cavântul *premergătoare* se referă el și la hotăririle incidente?

Iată ce ne spune expunerea de motive:

«In art. 323, am înlocuit cuvântul *preparatoriu* cu cuvântul *premergătoriu*, pentru a cuprinde într'ânsul atât hotăririle propriu zise preparatorii cât și pe cele interlocutorii (Procedura civilă, ed. oficială, pag. 27).

S'ar părea că rezultă din aceste cuvinte că hotăririle incidente nu au fost coprinse și că prin urmare există drept de apel.

Ar fi însă o eroare de a se conchide în acest sens. În lipsă de un text formal în această privință, să ne raportăm la codul genevez, dela care s'a inspirat legiuitorul român.

Art. 316 din procedura română spune:

«Partea nemulțumită pe hotărirea unui tribunal, va putea porni apel la Curtea apelativă».

Textul corespunzător din codul genevez, e art. 303, care are coprirea următoare:

«On pourra appeler à la Cour suprême de tous les jugements rendus par les tribunaux inférieurs dans les causes et sur les incidents, dont ils ne peuvent connaître qu'en premier ressort d'après la loi sur l'organisation judiciaire».

Se vede din comparațiunea art. 316 român și 303 genevez, că legiuitorul genevez, spre diferență de cel român, a lmit apelul chiar asupra incidentelor (sur les incidents), ceea ce nu a reprodus legiuitorul român.

Art. 327 codul genevez se exprimă în modul următor:

«Si le jugement, dont il y a appel, n'a décidé qu'un incident, la Cour suprême ne statuera que sur cet incident; la décision du fond sera renvoyée aux juges de première instance».

Acest articol a fost reprodus de legiuitorul român, însă cu modificări, căci în loc să vorbească de apel asupra unui incident, vorbește numai de apel relativ la incompetență.

Cu alte cuvinte, legiuitorul român păstrează o tăcere absolută asupra apelului hotăririlor incidentale, de care se ocupă legiuitorul genevez.

În art. 335, relativ la incidentul de incompetență, legiuitorul român se separă încă de art. 327 din codul genevez, căci admite un sistem diferit.

Pe când în sistemul genevez, Curtea rezolvând incidentul în apel, trimite afacerea din nou la prima instanță,

în sistemul român, dacă prima instanță s'a declarat incompetentă, admitându-se apelul, se va judeca și pricina în fond. Când însă prima instanță s'a declarat competentă, și a judecat întreaga afacere, Curtea de apel reformând întreaga hotărîre, va trimite afacerea la instanța competentă.

În ceea ce privește primul caz de care ne-am ocupat mai sus, prin care prima instanță s'a declarat incompetentă, această sentință incidentă, de care se sezisează Curtea de apel, este în realitate o hotărîre definitivă, căci tribunalul desezisându-se de afacere, hotărîrea ia acest caracter.

Cu alte cuvinte, din redactarea art. 335 rezultă: că singurele hotărîri incidente, de cari s'a ocupat legiuitorul român, sunt hotărîrile relative la incompetență, și se vede diferența cu art. 327 genevez, căci chiar și hotărîrea de incompetență o rezolvă cu totul diferit de sistemul genevez, păstrând, relativ la hotărîrile incidente în genere, o tăcere absolută.

Concluziunea la care am ajuns e că hotărîrile incidente, în codul român, spre diferență de codul genevez, nu sunt supuse apelului.

* * *

Independent de demonstrația de mai sus, putem ajunge la aceeași concluziune, urmând alte considerațiuni, și anume examinând care a fost spiritul legiuitorului când a redactat art. 323.

Și pentru a vedea spiritul acestui articol, să ne raportăm la corespunzătorul său 307 din codul genevez:

«On pourra appeler les ordonnances préparatoires dans les mêmes cas que les jugements».

Iată cum explică Bellot spiritul acestui articol:

«Nous avons maintenu la disposition introduite par la loi du 3 Brumaire an II, qui n'admet l'appel de l'ordonnance préparatoire qu'avec celui du jugement définitif (art. 307). Dès que l'ordonnance préparatoire et ses suites ne lient point le juge (art. 151), l'admission immédiate de l'appel n'eût été qu'une mesure à la fois dilatoire, onéreuse et inutile».

Adică hotărîrile cari nu leagă pe judecător nu sunt apelabile. Cele cari leagă pe judecător sunt apelabile.

Legiuitorul român a admis un sistem cu totul contrariu, căci chiar hotărîrile cari leagă pe judecător nu sunt apelabile.

Iată ce ne spune d-l Dissescu în expunerea de motive a lezei dela 1900:

«În art. 323 am înlocuit cuvântul *preparatoriu* prin cuvântul *premergătoare*, pentru a cuprinde într'ansul atât hotărîrile propriu zise preparatorii, cât și pe cele interlocutorii.

«Această soluție înlătură străgănirea judecăței prin tot felul de apeluri înainte de judecata fondului, și este în concordanță cu dispozițiunile legii asupra competenței și incompetenței».

Cuvântul «preparatorie» coprinde dar și interlocutoriile, adică hotărîrile cari leagă pe judecător, și vedem că legiuitorul român, spre diferență de legiuitorul francez și genevez, nu admite apel în contra lor.

Pentru a ajunge la rezolvarea chestiunii ce ne-am propus, să examinăm dacă cuvântul «hotărîri preparatoare» coprinde și hotărîrile incidente.

Din citirea expunerii de motive de mai sus, s'ar părea că nu, căci cuvântul premergătoare se referă numai la preparatorii și interlocutorii.

Hotărîrile incidente trebuie însă puse pe aceeași linie cu hotărîrile interlocutorii, căci și unele și altele leagă pe judecător, și a admite apelul în contra hotărîrilor incidente, fără a admite în contra interlocutorilor, ar fi o soluțiune lipsită de sens juridic, căci scopul legiuitorului a fost de a înlătură străgănirile de tot felul prin apeluri înainte de judecata fondului.

Că cuvântul «hotărîri premergătoare» coprinde și hotărîrile incidente, rezultă din amendamentul propus la art. 160 din pr. civilă, unde a apărut pentru prima oară cuvântul de hotărîri premergătoare în noua redacțiune a codului de procedură.

Amendamentul a fost admis, adăogându-se alineatul următor la art. 160:

«Judecătorii sunt însă legați de acele incuviințări premergătoare, care fără a hotări în totul pricina, prepară deslegarea ei».

Iată cum explică d-l Missir acest amendament:

«În legea franceză, de unde e luată procedura noastră, este distincție între procedura preparatorie, interlocutorie, provizorie și definitivă.

«Se întrebuițează regula aceasta foarte adeseori de către cei cari pledează pentru a străgăni procesul. Scopul regulei este ca să folosească justiției, ea în realitate folosește și străgănilor.

«Cred că este bine să mărginim lucrul, de aceea prezint acest amendament, care dă în principiu judecătorului dreptul să revie, nu asupra judecăței și în judecățile cari le-a tranșat sau cu cari a deslegat pricina, dar de pildă se discută puterea unui act, nu acest act hotărâște pricina, mai este ceva de făcut, s'a tranșat punctul acesta, este bine să se știe că asupra punctului acestuia nu mai poate să revină».

Din explicațiunile cari au fost date și cari au fost admise fără discuțiune de Parlament, se vede clar că distincțiunea dintre hotărîrile interlocutorii și hotărîrile incidente nu mai există în legislația română, și că cuvântul «premergătoare» se referă la unele și la altele, și cum în art. 323 pr. civilă nu se poate face apel în contra jurnalelor premergătoare, rezultă că nu se poate face apel în contra jurnalelor incidente.

DEMETRU NEGULESCU

BIBLIOGRAFIE

A apărut tomul IX (partea I-a) din **Explicațiunea teoretică și practică a Dreptului civil român**,

DE

DIMITRIE ALEXANDRESCO

Comentariul art. 1410—1490, 1902 din codul civil

Acest volum cuprinde studii amănunțite asupra legii proprietarilor, precum și asupra bezmanului, embaticului sau emfiteozei.

Prețul 10 lei.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 9 Septembrie 1909

Președința d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Moses Fridman cu Osias Segal și alții

JURĂMÂNT MORE-JUDAICO.— PĂRȚI LITIGANTE DE RIT MOZAIIC.— DACĂ ADMITEREA ACESTUI JURĂMÂNT DUPĂ CEREREA PĂRȚILOR VIOLEAZĂ ORDINEA PUBLICĂ.— ART. 86, 239 ȘI 740 PR. CIVILĂ.— ART. 1912 CODUL CIVIL.

JURĂMÂNT.— MAI MULTE PĂRȚI.— DACĂ TREBUE LUAT LA FIECARE ÎN NEFINȚA CELUILALT.— ART. 194 PR. CIVILĂ.

1^o Ordinea publică nu este întru nimic atinsă când părțile fiind de religie mozaică, s'a admis în conformitate cu cererea lor ca jurământul să se presteze după formele acelei religii.

Astfel, Curtea de apel, întemeindu-se pe un jurământ prestat în asemenea condițiuni, nu violează întru nimic textele referitoare la jurământ din procedura noastră civilă, cererea părților nefiind contrară ordinii publice.

2^o Legea neavând nici o dispozițiune care să oblige pe judecător ca atunci când jurământul este deferit la doi împričinați, să fie luat fiecăruia în deosebi, adică în nefința celuilalt, nu se poate aplica numai prin simplă analogie formalitățile cerute de art. 194 pr. civilă pentru audierea martorilor, care se face pe rând și în deosebi unul de altul, de oarece la jurământ nu mai este aceeași rațiune care a călăuzit pe legiuitor când a prescriș modul cum trebuie audiați martorii, pentru ca depunerile unora să nu influențeze pe ale celorlalți și astfel sinceritatea depunerii să nu fie știrbită.

No. 306. — Respins, ca nefondat, recursul făcut de Moses Fridman contra deciziunii Curței de apel din Iași, secția I, No. 22 din 1909, dată în proces cu Osias Segal și alții.

S'au ascultat: d-l avocat P. Borș, în desvoltarea motiveilor de casare; d-l avocat V. Cancicov, în combateri; d-l procuror general C. R. Manolescu, în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Violarea art. 239 combinat cu art. 86 din procedura civilă.

«Intimați în cauză, Isidor și Osias Segal, au prestat jurământul cu le-am deferit, nu în pretoriul Curței de apel, ci în Sinagoga mare din Târgul-Cucului dela Iași. Instruirea, debaterile și judecata proceselor trebuiesc făcute în audiență publică, în sala anume destinată pentru aceasta. Publicitatea este o măsură de ordine publică, prescrișă ca o singură garanție dată justițiabililor, și dela care judecătorii nu pot derogă, fără a fi anume autorizați de lege.

«Curtea de apel din Iași nu putea face uz de vechia anaforă a Moldovei dela 13 Iunie 1844, relativă la forma jurământului, fără a violă art. 740 pr. civilă și art. 1912 din codul civil, cari au abrogat-o. În acest sens inclină recenta jurisprudență».

Având în vedere decizia supusă recursului din care se

constată că Curtea de apel a respins acțiunea prin care recurentul Moses Fridman cerea dela Osias și Isidor Segal restituirea unei arvune, pentru motivul că aceștia au prestat jurământul ce li s'a deferit de recurent, în sensul că nu-i datorese nimic;

Considerând că se constată că M. Fridman a deferit fraților Segal jurământul încă dela prima instanță și a cerut ca el să fie prestat după obiceiul evreesc, însă intimații rezervându-și dreptul de a declara înaintea Curței de apel dacă îl primesc sau nu, tribunalul a considerat aceasta ca un refuz de a jură și a admis acțiunea;

Că, înaintea Curței de apel, în ședința dela 17 Decembrie 1908, Isidor și Osias Segal au declarat că acceptă jurământul ce li s'a deferit, iar Curtea, prin încheierea din aceea zi, a dispus ca jurământul să fie prestat așa cum a fost deferit de recurent, adică *more-judaico* în sinagoga cea mare din Târgul-Cucului, în prezența rabinului și în asistența d-lui consilier D. Sofian; că această dispoziție a Curței fiind adusă la îndeplinire, după cum se constată din procesul-verbal dela 1 Aprilie 1899, s'a fixat termenul de judecată, când s'a pronunțat decizia atacată cu recurs;

Considerând că, din practica acelei deciziuni, se constată că recurentul a cerut anularea jurământului, nu pentru că a fost prestat *more-judaico*, ci pentru că nu s'au îndeplinit toate formele cerute de obiceiul evreesc;

Că, prin urmare, fiind constant că prestarea jurământului, după formele ritului mozaic, s'a făcut în urma cererii recurentului, dânsul nu poate invoca pentru prima oară la Curtea de casație că jurământul nu trebuie prestat după acele forme, ci în pretoriul Curței de apel, în audiență publică;

Că, ordinea publică nu este întru nimic atinsă, atunci când, ca în speță, părțile fiind de religie mozaică, s'a admis, în conformitate cu cererea lor, ca jurământul să se presteze după formele acelei religii;

Că, Curtea de apel, întemeindu-se pe un jurământ prestat în asemenea condițiuni, nu a violat întru nimic articolele din lege citate în motivul de casare, ci a admis cererea părților, intrucât nu eră contra ordinii publice;

Că, de aceea, motivul de casare este nefondat.

Asupra motivului II de casare:

«Exces de putere. Ceream restituirea sumei de 3000 lei dela cei doi frați intimați, cu cari avem deopotrivă acelaș raport juridic. De aceea, ambilor le-am deferit acelaș jurământ, însă fiecăruia în osebi. Procedarea judecătorului delegat de a primi declarațiunile acestora față fiind ambii intimați, ascultând Ozias ce spune Segal, este o știrbire a sincerității mărturisirei. Dacă pentru acest scop legea prescrie când sunt mai mulți martori de audiat, că pe rând să fie introduși și în deosebi să fie ascultați (art. 194 pr. civilă), a fortiori atare normă cată să fie observată atunci când sunt de audiat mai mulți împričinați sub jurământ asupra aceluiaș lucru. Dar apoi cei de al doilea din frații Segal, Ozias, n'a prestat de fapt jurământul, adică cu alți termeni, declarațiunea sa este identică cu un refuz de a prestă jurământ. Acel căruia i se pune îndatorirea să jure, dator este să facă declarațiuni categorice, pentru că judecata tinde prin jurământul judiciar să curme orice contestațiune. Declarațiunea

lui Ozias că se rapoartă la acele zise de frate-său Isidor, și că se referă la registre, nu este manifestațiunea liberă și spontană a conștiinței sale, ci este sinonimă cu un refuz de jurământ. Am arătat Curței de apel aceste două călcări de esențială procedură în materie de jurământ și de care neținându-se seamă, s'a comis un manifest exces de putere».

Considerând că nu există nici o dispoziție de lege care să oblige pe judecător ca, atunci când jurământul este deferit la doi împričinați, să fie luat fiecăruia în deosebi, adică în nevința celuilalt;

Că, în lipsa unei dispozițiuni categorice în această privință, nu se poate aplica prin analogie formalitățile cecute de art. 194 pr. civilă pentru audierea martorilor, care se face pe rând și în deosebi, de oarece în privința jurământului împričinaților, nu este aceeași rațiune care a călăuzit pe legiuitor, când a prescrip modul cum trebuie audiați martorii, pentruca depunerile unora să nu influențeze pe ale acelor ce vor fi ascultați după dânșii;

Că, deci, în această privință, motivul de casare este nefondat.

Considerând că, în privința declarației categorice, pe care trebuie să o facă acela ce jură, motivul de casare asemenea este nefondat, de oarece din procesul-verbal de luarea jurământului, nu se constată că declarația lui Ozias Segal ar fi fost că se rapoartă la declarația fratelui său Isidor, ci că declarația lui este întocmai ca aceea făcută de Isidor Segal, cu adăogirea pe care o arată anume, și că judecătorul delegat a luat jurământul, pentru a nu mai repeta cele declarate de Isidor Segal, a constatat că Ozias Segal menține declarațiile fratelui său Isidor, cu adăogirea însă pe care o constată pe larg după propria declarație a părții;

Că, de aceea, din ambele puncte de vedere, motivul de casare este nefondat.

Pentru aceste motive, respinge.

SECȚIUNEA III

Audiența dela 17 Iunie 1909

Președinta d-lui G. P. Petrescu, președinte

N. Féher et C-ie cu Rada C. Bratoșiu și alții

FALIMENT.—CREANȚĂ ADMISĂ LA MASA FALIMENTULUI.—VERIFICAREA CREANȚELOR.—DREPTUL DE OPOZIȚIE AL CELOR INTERESAȚI.—TERMENUL ÎN CARE POATE FI EXERCITAT ACEST DREPT.—EXCEPȚIUNI.—ART. 772, 774 ȘI 780 CODUL COMERCIAL.

FALIMENT.—VERIFICAREA CREANȚELOR.—FIXAREA TERMENULUI PRIN ÎNSĂȘ SENTINȚA DECLARATIVĂ DE FALIMENT.—DACĂ CREDITORII TREBUESC CITAȚI ȘI INDIVIDUAL.—ART. 772 ȘI 780 CODUL COMERCIAL.

1^o O creanță, odată admisă la masa falimentului, fără ca să fi fost contestată de către cei interesați cu ocaziunea verificării, rămâne bine admisă și nici o contestațiune nu se mai poate face contra ei, afară de cazurile de descoperire de fals, dol sau erori esențiale de fapt și descoperiri de titluri până atunci necunoscute, când părțile sunt îndrituite a face opoziție contra admiterilor de creanțe deja efectuate.

2^o Legea comercială dispunând că chiar prin sentința de declarare a falimentului să se fixeze termenul pentru verificarea creanțelor, creditorii urmează a fi încunoștiințați prin chiar acea sentință, fără a mai fi trebuință ca ei să fie citați individual la verificare.

No. 165.—Respins, după divergență, recursul făcut de N. Féher et C-ie, societate în comandită, contra deciziunii Curței de apel din Galați, secția II, cu No. 29 din 1907, dată în proces cu Rada C. Bratoșiu și alții.

S'au ascultat: d-l avocat N. G. Saita, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat B. Cernea, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Exces de putere și violarea art. 772, 774 și 780 cod. com.

«Din combinarea acestor texte de lege, rezultă că legiuitorul a voit a da creditorilor puțința de a contesta, chiar după încheierea procesului-verbal de verificare a creanțelor, creanțele prezentate tardiv pentru a fi inserate la masa falimentului.

«Curtea, tăgăduind această regulă, interpretează în mod greșit textele ce invoacă și comite un înverdat exces de putere».

Având în vedere că, din deciziunea dăpusă recursului, rezultă că tribunalul de R.-Sărat, după cererea recurentei firme N. Féher et C-ie, declarând în stare de faliment pe intimatul în recurs, Const. Bratoșiu, a fixat termenul pentru verificarea creanțelor la 17 Martie 1907;

Că, judecătorul-sindic a verificat și admis la masa falimentului creanțele în număr de șapte, cari au fost declarate în termenul fixat de tribunal;

Că, în urmă, la 29 Martie, intimata în recurs, Rada Bratoșiu, soția falitului, cere judecătorului-sindic să fie verificată și admisă la pasivul falimentului, cu privilegiu, și creanța sa dotală în sumă de 7215 lei, constatată prin actul dotal autentificat de tribunal la No. 1950 din 1905, și pentrucă inzeștrătorul luase o inscripțiune ipotecară asupra averii imobiliare a soțului încă dela 22 Aprilie 1906, cu aproape un an înainte de încetarea plăților de către Bratoșiu, iar judecătorul-sindic fixează termenul de 4 Aprilie 1907, când, nevindându-se nici o contestație, a admis cererea făcută de Rada Bratoșiu;

Că recurenta firmă, N. Féher et C-ie, face contestație în contra admiterei, cu privilegiu, a zisei creanțe; că judecătorul-sindic trimite această contestație în judecata tribunalului, întrucât valoarea acelei creanțe întreacă suma de 1500 lei;

Că tribunalul a respins-o ca inadmisibilă, în principiu, iar recurenta firmă Féher et C-ie, făcând apel, Curtea a confirmat sentința tribunalului;

Având în vedere dispozițiunile art. 772, 774 și 780 codul comercial;

Considerând că prin aceste texte de lege, se consacra principiul că o creanță odată admisă la masa falimentului, fără ca împotriva ei să se fi făcut contestațiune de către cei interesați, cu ocaziunea verificării ei, acea creanță rămâne bine admisă, și nici o contestațiune nu se mai poate face contra ei;

Că, prin al II al art. 780 suscitât din codul comercial, se prevede o excepțiune la această regulă în caz de descoperire de fals, de dol, de erori esențiale de fapt, sau de descoperiri de titluri până atunci necunoscute ca, în aceste cazuri, să se poată face opozițiune contra admiterilor de creanțe deja efectuate;

Că, însă, în speță, Curtea de apel constată în fapt că, la prima instanță, contestaținnea firmei N. Feher et C-ie nu s'a sprijinit pe nici una din cauzele prevăzute în al. V al art. 780 codul comercial, iar în apel s'a mărginit numai a afirma în treacăt că admiterea creanței cu privilegiu ar fi fost obținută de Radu Bratoșiu prin fraudă, fără însă să articuleze fapte precise din care s'ar putea deduce fraudă;

Considerând că argumentul invocat de recurenta firmă că n'a putut face contestațiune în contra verificării sus menționatei creanțe chiar în timpul admiterii ei la masa falimentului, pentru că n'a fost încunostiințată, nu poate face admisibil recursul său. Întrucât legea comercială nu cere să se facă asemenea încunostiințări creditorilor când e vorba de verificări izolate ca în speță; că ar fi fost ruinător chiar ca să se recurgă la citații adresate tuturor creditorilor din țară și din străinătate; că legiuitorul, tocmai pentru a evita și cheltuielile și străgăniurile cu îndeplinirea procedurii chemărilor individuale, a dispus ca, prin chiar sentința de declarare a falimentului, să se fixeze timpul pentru verificarea creanțelor și creditorii sunt încunostiințati prin publicarea sentinței;

Că dacă acesta e sistemul legii în ce privește chemarea creditorilor, învederat că ei trebuie să se intereseze ca să afle de câte ori se face o cerere de verificare posterior judecării tuturor contestațiilor, ca să intervie sau să facă contestațiune la verificarea creanțelor ce s'ar prezenta; că așa dispune legea, se învederează din chiar dispozițiunile art. 780 care trimite la art. 772 unde se vede că nu se citează individual creditorii la verificare;

Că dar Curtea de apel nu a violat nici un text de lege când a respins ca inadmisibilă contestația firmei recurente;

Că, deci, motivul invocat este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA

SECȚIUNEA II

Audiența dela 12 Septembrie 1909

Președinta d-lui I. Sinescu, consilier

Ministerul de finance cu I. I. Stoenescu

RECTIFICARE.—PENSIUNI.—CARACTERUL ACESTOR HOTĂRĂRI — EFECTELE LOR.

PRESCRIPTIE.—CREANȚE.—CREDIT PREVĂZUT ÎN BUDGET.—ART. 125 LEGEA CONTABILITĂȚII.

PRESTAȚII.—PRESCRIPTIA LOR.—ART. 1907 CODUL CIVIL.

1^o Sentințele pronunțate asupra rectificării în materie de pensuni, au în privința efectelor acelaș caracter ca hotărârile de rectificare și revizuire, cari se substituiesc hotărârilor rectificate și revizuite după dreptul comun.

2^o Prescripția prevăzută în art. 125 al legii contabilității, este edictată numai în privința creanțelor pentru care e prevăzut un credit în budget și în folosul exclusiv al Statului.

3^o Dacă datoria Statului eră o prestație plătită la un termen mai scurt de un an și supusă prescripției prevăzută în art. 1907 codul civil, din aceasta nu rezultă însă că și datoria celui ce a în-

casat fără cauză atari prestații e și ea periodică și supusă prescripției din sus citatul articol.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Ministerul finanelor contra sentinței civile cu No. 279 din 1906 a tribunalului Ilfov, secția IV, deferit acestei Curți prin casarea în parte a deciziunei Curței de apel din București, secția II, cu No. 237 din 1907:

Având în vedere că Ministerul Finanelor cerând reducerea pensiunii lui I. I. Stoenescu acordată prin deciziunea comisiunei de pensuni cu No. 413 din 1892 dela 467 lei bruto lunar la 373 lei; precum și restituirea sumei de 11.000 lei, 13 bani ce primise mai mult; tribunalul a respins această cerere pe motiv că rectificarea este o revizuire și că ea era tardivă ca fiind făcută peste termenul din codul de procedură. Că Curtea de apel din București a admis rectificarea, dar a respins celălalt cap de cerere pentru cuvântul că hotărârea de rectificare conform legii din 22 Februarie 1902 aplicabilă în speță, nu-și poate produce efectul decât în viitor, adică dela data cererei ca și hotărârea care lichidează pensiunea; că Inalta Curte de Casație casând după recursul Ministerului deciziunea Curței din București numai asupra capului de cerere respins, Curtea de trimitere nu are a pipăi decât cererea de restituire a sumei de 11.000 lei, 13 bani și efectul hotărârei de rectificare care e în legătură cu acea cerere;

Considerând că fie că rectificarea în materie de pensuni așa cum o botează legea din 1906 ar fi rectificarea din codul de procedură, cu deosebirea că ea se judecă de o instanță diferită și cu citarea părților, fie că ar fi cum o denumește expunerea de motive a legii pensiunilor din 1902, o revizuire specială ce nu se judecă de instanța a cărei hotărâre e de revizuit și nici trebuie intentată în termenile din codul de procedură civilă, e cert că sentințele pronunțate asupra acelei rectificări au în privința efectelor sale acelaș caracter ca hotărârile de rectificare și revizuire care să substituiesc hotărârilor rectificate și revizuite, că numai printr'o derogatiune expresă dela acest principiu se poate admite contrariu, astfel cum în principiu statuează legea din 1906 prin art. 46; că deși acest articol după redactarea lui din 1902 nu se servea de cuvântul de revizuire întrebuițat în expunerea de motive dar, califica cererea de o cerere de reformare a deciziunei comisiunei, rezultatul e acelaș, căci reformarea ca și rectificarea și revizuirea implică în sine ideea de substituire a noiei hotărâri, hotărârei reformate; că deci nu se poate zice, cum sustine intimatul că hotărârea în această materie trebuie a-și produce efectul ca hotărârile în genere dela data cererei;

Considerând că deciziunea de rectificare a Curței din București înlocuind deciziunea comisiunei care e considerată ca neavenită, e neîndoios că I. I. Stoenescu a primit fără cauză dela Ministerul Finanelor suma de 11.000 lei și 13 bani dela data lichidării până la Decembrie 1905 și deci el urmează a fi obligat să o restituie celui dela care a primit-o. Asupra prescripțiilor din art. 1907 codul civil și din art. 125 din legea contabilității generale a statului, opuse de intimat pentru sumele încasate de el până în Ianuarie 1901, cinci ani înainte de data intentării acțiunei;

Considerând că ambele prescripțiuni sunt inaplicabile în speță; cea din art. 125 al legii contabilității, pentru

motivul că ea e edictată numai în privința creanțelor pentru plata cărora e prevăzut un credit în buget și în folosul exclusiv al statului, cealaltă, pentru cuvântul că dacă datoria statului era o prestație plătită la un termen mai scurt de un an, nu rezultă de aci că și datoria celui ce a încasat fără cauză atari prestații e și ea periodică; aceasta e plătită dela încasare, căci de atunci devine exigibilă.

Pentru aceste motive admite apelul etc.

Semnați: I. Sinescu, M. Mainescu, A. Radian, G. Poenaru.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIUNEA III

Audiența dela 30 Aprilie 1909

Președinta d-lui P. Hagiopol, președinte

Ecaterina Mano, ca tutoare, cu C. Carianopol și alți

INCOMPETENȚA «RATIONE MATERIAE». — ORDINE PUBLICĂ. — DACĂ PĂRȚILE POT DEROGA PRIN CONVENȚIUNE DELA ACEASTĂ COMPETENȚĂ.

AUTORITATE DE LUCRU JUDECAT. — CONDIȚIUNE. — CERERI ÎN JUSTIȚIE. — NATURA LOR. — IDENTITATE. — EXISTENȚA AUTORITĂȚII LUCRULUI JUDECAT.

SECUESTRU JUDICIAR. — DACĂ SE POATE REVENI ASUPRA ACESTEI MĂSURI ASIGURĂTOARE. — AUTORITATE DE LUCRU JUDECAT.

1^o Excepțiunea de incompetență *ratione materiae*, interesând repartitia atribuțiunilor între diferitele tribunale ale organizațiunei judecătorești, ierarhia care le unește fiind de ordine publică, părțile nu o pot modifica prin convențiune, și deci nu o pot dobândi nici prin judecată.

2^o Orcare ar fi cererea dedusă judecăței, decâteori autoritatea judecătorească statuiază asupra chestiunilor deja tranșate și aceleași considerațiuni subsistă, există autoritate de lucru judecat, asupra căreia nu se poate reveni fără a se aduce atingere acestui principiu pe care interesul social îl exige.

3^o Instanțele judecătorești când se află în fața unor cereri de măsuri provizorii asigurătoare, sunt în drept a reveni asupra acestor măsuri ordonate, când circumstanțele cari le-au motivat s'au modificat, fără ca prin aceasta să violeze autoritatea lucrului judecat.

Astfel, asupra măsurii luată de o instanță judecătorească pentru înființarea unui sequestru judiciar se poate reveni, însă numai dacă se constată că, posterior înființării sequestrului judiciar, au intervenit fapte noi cari, dacă ar fi existat și s'ar fi dedus cu ocaziunea judecăței afacerii, ar fi fost de natură a înlătură instituirea sequestrului judiciar.

No. 330. — S'a prezentat reclamanta Ecaterina Mano, prin d-nii avocați Tache Ionescu, C. G. Dissescu și C. Sipsomo, și intimații asistați de d-nii avocați S. Rosenthal, M. Antonescu, T. Seimeanu și C. Cernescu.

Tribunalul,

Asupra acțiunei d nei Ecaterina Mano, în calitate de tutoare legală a minorilor săi copii, făcută prin petiția înregistrată la No. 8834 din 1909, prin care cere a se reveni asupra măsurii de sequestru judiciar, ordonată prin de-

cizia Curții de apel secția II, pe averea defunctiei Maria Mano;

Având în vedere că d-nu C. Carianopol, prin adv. S. Rosenthal, se opune la această cerere și susține, în primul rând, că cererea sa de a se înființa sequestru judiciar fiind făcută la tribunalul Ilfov sec. I care l'a admis, și această hotărâre rămânând definitivă, această cerere de a se reveni asupra sequestrului judiciar urmează a fi îndreptată la tribunalul sec. I care l'a ordonat și, în al doilea rând, că asupra competenței acestui tribunal de a judeca această afacere există autoritatea lucrului judecat; că așa fiind, cere desesizarea tribunalului de a judeca această afacere și a dispune trimiterea dosarului tribunalului Ilfov sec. I.

În ce privește incompetența:

Având în vedere că, deși este adevărat că tribunalul Ilfov secția I. a statuat asupra acestei afaceri, dar constatându-se în urmă că cereri de asemenea natură a altor preinși moștenitori ai defunctei Maria Mano a mai sezizat și acest tribunal anterior acelei cereri, s'a desezizat de judecata ei și a trimis-o acestui tribunal;

Având în vedere că din momentul ce tribunalul Ilfov sec. I, chiar presupunând că această cerere urma a fi îndreptată la acel tribunal, se găsește desezizat de judecata acestei afaceri, devine fără rațiune și fără vr'o utilitate trimiterea judecăței acestei afaceri acelui tribunal;

Că dar, așa fiind, această cerere este nefondată și urmează a fi respinsă.

În ce privește autoritatea lucrului judecat asupra incompetenței:

Având în vedere că excepțiunea de incompetență *ratione materiae* interesând repartitia atribuțiunilor puterii între diferitele tribunale ale organizațiunei judecătorești, ierarhia care le unește fiind de ordine publică, orice convențiune a părților nu o poate modifica;

Având în vedere că odată ce este constant că părțile prin convenție nu pot proroga competența *ratione materiae*, este cert că nu o pot dobândi nici prin judecată care în definitiv și trag forța lor din un fel de convenții ale părților sau printr'o presupusă transacție a lor, prin care convin implicit la începutul instanței, a se supune judecății autorităților judecătorești;

Că dar, așa fiind, excepțiunea autorității lucrului judecat nu-și poate avea loc și urmează a fi respinsă.

Având în vedere că d-na Elena Radovici, Eugenia Col. Spiroiu, Urania Volga, C. Carianopol, I. Caracostea, ect. prin d-nii avocați M. Antonescu, T. Seimeanu, C. Cernescu, etc, se opun la această cerere și suțin că, în ce privește cererea de revocarea sequestrului judiciar, există autoritatea lucrului judecat rezultând din deciziunea Curței de apel sec. II București, care a ordonat înființarea acestei măsuri, întrucât dela înființarea ei și până acum nu a survenit nici un fapt nou care să fie de natură a face ca chestiunea să fie luată din nou în discuțiune, iar faptul că de atunci au urmat în procesul de fond mai multe amânări, ele fiind cerute pe temeiul legii și încuviințate după desbateri contradictorii de tribunal, nu pot fi considerate ca fapte noi care să justifice revocarea măsurii, și în ce privește cererea de a se înlocui actuali sequestru judicari și a se numi d-na Ecaterina Mano, că există autoritatea lucrului judecat rezultând din deciziunea Curței de apel sec. II Bucu-

rești cu No. 295 din 1907 care a respins această cerere care, ca și cea de astăzi, este întemeiată pe aceleași motive și fapte;

Având în vedere că d-na Ecaterina Mano, prin avocații T. Ionescu, C. Dissescu și C. Lipsomo, susțin, în primul rând, că autoritatea lucrului judecat nu se poate concepe în materie de sequestru judiciar, întrucât ca o hotărâre să fie susceptibilă de a avea autoritatea de lucru judecat, trebuie să fie dintre acelea prin care justiția declară sau neagă un drept, tranșând contestațiunile dintre părți; or, hotărârile date în materie de sequestru judiciar, cari nu conțin nici o declarațiune asupra existenței dreptului contestat, ci iau numai o măsură de conservare, nu produc autoritatea lucrului judecat și, în al doilea rând, din momentul înființării sequestrelui judiciar, survenind fapte noi, neseriositatea acțiunii, faptul reclamanților prin diferitele amânări de a zădărnici soluția procesului, faptul situațiunii părților în proces cu totul alta, circumstanțele de fapt din momentul înființării sequestrelui fiind diferite astăzi întrucât, toți reclamanții prin acțiunile lor cereau anularea testamentului, fără a-și contesta între ei gradul de rudenie, o acțiune de petițiune de ereditate, pe când astăzi pe lângă acest proces s'a mai adogat o serie de procese noi între diferiți coreclamanți originali pentru stabilirea proximității gradului lor succesaral, ect., că aceste fapte constituind o modificare a situațiunii, și întrucât circumstanțele de astăzi nu mai legitimează măsura, urmează a se revoca sequestru judiciar, sau în cazul cel mai rău a li se substitui Ecaterina Mano;

Având în vedere că chestiunea dedusă judecăței este de a se ști dacă hotărârile definitive judecătorești date asupra unor măsuri asigurătoare au caracterul autorității lucrului judecat;

Având în vedere că legiuitorul consacrand principiul autorității lucrului judecat nu a voit numai a împedica a se repune în discuție procesele deja hotărâte, ceace ar fi fost ocaziuni de turburări a societății, o atingere a ordinii publice, dar și a evita o contrarietate de hotărâri judecătorești, cari dacă s'ar lăsa a se produce s'ar slăbi respectul datorit justiției;

Având în vedere că dacă acestea sunt considerațiunile fundamentului autorității lucrului judecat, este cert că, oricare ar fi cererea dedusă judecăței, decăteori autoritatea judecătorească statuiază asupra chestiunilor deja tranșate, considerațiunile subsistând, există autoritatea lucrului judecat și nu se poate reveni asupra ei fără a se aduce o atingere acestui principiu pe care interesul social îl exige;

Având în vedere că este adevărat că în cereri de măsuri provizorii asigurătoare, faptele fiind schimbătoare, putând fi întemeiate pe cauze noi, se poate reveni asupra lor, dar revocațiunea ordinului măsurii asigurătoare nu violează absolut autoritatea lucrului judecat, căci nu există între aceleași două procese identitatea de cauză; prin urmare, autoritățile judecătorești, în asemenea cereri, sunt în drept, fără a viola principiul autorității lucrului judecat, a reveni asupra unei măsuri ordonate, când circumstanțele care au motivat-o s'au modificat, sau obligate să constate autoritatea lucrului judecat invocată, dacă cauza care a legitimat-o a încetat (Vezi *De la chose jugée*, par P. Lacoste, pag. 31 — 32, § 79 — 80);

Având în vedere că se susține în drept, parte din doctrină și jurisprudență, că hotărârile provizorii asi-

gurătoare, nu au caracterul lucrului judecat, dar prin aceasta se înțelege că autoritățile judecătorești nu sunt obligate a ține seamă de ele, nu le leagă în hotărârea asupra fondului procesului (Vezi *De la chose jugée* par P. Lacoste pag. 32 § 81);

Având în vedere că dacă acesta este principiul, rămâne a se examina dacă posterior înființării acestie măsuri vr'un fapt nou, care nu a fost în putința părților a l'invoca, a intervenit care să legitimeze revocarea măsurii de sequestru judiciar;

Având în vedere că din cererea pentru înființarea sequestrelui judiciar, concluziunile părților, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază decizia Curței de apel sec. II, pentru a ordona această măsură, sunt aceleași, indentice, cu cele ce s'au desvoltat atât în prima cerere de revenire asupra măsurii de sequestru judiciar care s'a respins, cât și cu ocazia judecăței acestei afaceri;

Având în vedere că prin fapte noi se înțelege acele circumstanțe cari dacă ar fi existat și s'ar fi dedus cu ocazia judecăței afaceri, erau de natură a justifica înființarea sau înlăturarea măsurii de sequestru judiciar cum ar fi reaua administrație a posesorului, fie faptul că dacă s'ar menține posesorul în stăpânirea imobilului s'ar risca a fi înstreinat, sau când ele au încetat, cu alte cuvinte când pericolul care legitima măsura a dispărut;

Având în vedere că chestiunea neseriosității acțiunii, convența reclamanților de a zădărnici prin diferitele amânări soluția procesului, modificarea modului de judecată a acțiunii, etc, ele neconstituind fapte noi, nu pot legitima revocarea măsurii;

Că dar, așa fiind, această cerere, întrucât nu s'a dovedit că în urma înființării acestei măsuri circumstanțele cari au motivat-o s'au modificat, este nefondată și urmează a fi respinsă;

Având în vedere și concluziunile d-lui reprezentant al Ministerului public.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, respinge acțiunea.

Semnați: P. Hagiopol, G. Băicoianu.

JURISPRUDENȚA STRAINA

CURTEA DE CASAȚIUNE DIN FRANȚA

Camerile reunite în consiliu superior al magistraturei

— 30 Aprilie 1908 —

Președinta d-lui Ballot-Beaupré, prim-președinte

MAGISTRAT — SECRETUL DELIBERĂRIILOR. — URMĂRIRI DISCIPLINARE. — CRITICA LEGEI. — EXCES DE PUTERE. — NESOCOTIREA DEMNITĂȚII PROFESIONALE.

1^o Secretul deliberațiunilor nu poate împedica pe Curtea de casație, constituită în Consiliu superior al magistraturei, de a căuta dela cine emană considerantele coprinse într'o hotărâre a unui tribunal de prima instanță, considerante cari conțin în termeni ofensători pentru legiuitor, o critică a legii.

2^o Comite un exces de putere și o abatere gravă dela datoriile profesionale, vice-președintele unui tribunal care, în motivele unei hotărâri ce a redac-

tat, critică legea ce este chemat să aplice, zicând că «legiuitorul n'a prevăzut circumstanțele monstroase ale unei legi inspirată de pasiuni efemere».

Din ordinul ministrului de justiție, procurorul general de pe lângă Curtea de casație, a deschis o informațiune disciplinară contra magistraților cari au dat hotărîrea din 6 Iulie 1906 a tribunalului de prima instanță din X... prin care au făcut critica legii. Prin o primă decizie din 11 Martie 1908, Curtea de casație, siezând în camere reunite ca Consiliu superior al magistraturei, a ordonat deschiderea unei informațiuni și a delegat pe unul din membrii săi pentru a proceda la efectuarea ei. Prin o a doua decizie, din 8 Aprilie 1908, Curtea de casație a declarat că nu sunt sarcini suficiente și că nu e locul a se urmări contra d-lor L. și B. judecător și judecător-supleant la tribunalul din X., dar a ordonat, din contra, ca d-l R., vice-președinte, să fie citat a se prezintă înaintea sa pentru a răspunde de inculpare.

Curtea de casație, toate camerele reunite, constituită în Consiliu superior al magistraturei, conform legii din 30 August 1883;

Văzând art. 13, 14, 15 și 16 ale legii din 30 August 1883;

Având în vedere că hotărîrea pronunțată la 6 Iulie 1906 în procesul intentat de G. contra comunei din St.-M. de camera II a tribunalului din X, prezidată de vice-președintele R, conține considerentul următor :

«Având în vedere că argumentul foarte logic al consorțiilor G. nu poate să prevaleze contra unui fapt brutal, decăderea pronunțată de lege; că această decădere nu poate fi întreruptă, nici suspendată; ea există și se impune chiar aceluia cari n'au putut sau n'au știut s'o evite, prin voința legiuitorului care, după toate probabilitățile, n'a prevăzut consecințele monstroase ale unei legi inspirată de pasiuni efemere».

Având în vedere că criticând în acești termeni legea aplicabilă în cauză, d-l vice-președinte R... a comis un exces de putere și o abatere gravă dela datoria sa profesională; că, pentru determinarea pedepsei, se cuvine a se lua în considerațiune serviciile îndelungate și onorabile ale acestui magistrat și regretele ce a exprimat;

Pronunță contra lui R. pedeapsa cenzurei cu mustrare.

(Din *Pand. Périod.*, VI, cahier 1909.

Observațiune.— Critica legii coprinsă în motivele unei hotărîri judecătorești în termeni ofensători pentru legiuitor, constituie o abatere dela demnitatea profesională ?

Asupra acestei chestiuni, Casațiunea franceză, lucrând ca consiliu superior al magistraturei, a statuat prin decizia de mai sus. Ea a hotărît că magistratul nu trebuie să-și aroage dreptul de censor al legii. Dacă face aceasta, el incetează de a fi expresiunea legii pentru a deveni detroctorul ei; și prin această atitudine insolită, compromite caracterul său și justiția care o reprezintă. Art. 49 și 50 din legea franceză dela 20 Aprilie 1810, care lovește cu pedepse disciplinare pe magistratul care a compromis demnitatea caracterului său și pe cari legea din 30 August 1883 pentru constituirea camerilor unite ale

Curței de casație în consiliu superior al magistraturei le-a menținut, îi sunt aplicabile.

Exemple de această natură sunt foarte rare. Nu s'a mai întâmplat decât sub Consulat și primul imperiu, în anul 11. Dar de aci, zice d-l Roux, nu se poate deduce că asemenea urmăriri ar fi deplasate sub un regim de libertate. Respectul legii este din toate epocile; el este datorit sub toate regimurile.

Dar pentru ca aplicațiunea pedepsei disciplinare să fie posibilă, este necesar de a se stabili greșala imputată, adică de a se proba că critica expusă în motivele hotărîrii este opera magistratului deferit Curței de casație; căci dreptul disciplinar, ca și dreptul penal, nu admite responsabilitatea pentru fapte străine preveniturii. Or, dacă această probă poate fi lesne de făcut când hotărîrea emană dela un magistrat unic, ea prezintă, din contră, o dificultate serioasă când e vorba de o jurisdicțiune unde siejează mai mulți membrii; căci ea se isbește de secretul profesional;

Nu este aci locul de a căuta cum acest secret s'a introdus în dreptul nostru ¹⁾, nici de a examina dacă această dispoziție e un bine, deoarece protejează pe magistrați contra rancunelor părților și asigură libertatea opiniunilor, sau un rău, care ascunde inerția asesorială și slăbiciunea hotărîrilor lor. Este de ajuns a constata că secretul deliberațiunilor există, fiind afirmat pentru judecătorii Curților cu jurați, prin art. 369 și 370 cod. instr. crim. și pentru toți magistrații prin legea de organizare din 8 August 1849 (art. 85 din legea noastră pentru organizarea judecătorească); el constituie un principiu al dreptului nostru modern.

D-l procuror general Beandouin, în concluziunile ce a pus în această afacere, a propus o soluțiune. Ea i-a fost inspirată de dreptul de apărare. «Oreât de puternic ar fi secretul care obligă pe magistrați a nu divulga ceea ce s'a petrecut în delibărările lor, această obligație are o limită. El nu poate să-i constrângă a accepta responsabilitatea unei greșeli pe care n'au comis-o, a suportă bănuiala unor acte la cari n'au participat, și a lăsa să apese asupra onoarei lor de magistrați o incorecțiune profesională de care sunt străini. Dreptul natural de apărare primează totul. Nimeni nu este ținut a se lăsa acuzat când este inocent, chiar dacă s'ar găsi în necesitatea de a destăinui secretul altuia. Ceeace se admite pentru medici și alte persoane de depozitare, prin situația sau profesiunea lor, a secretelor ce li se încredințează. Aceștia pot, pentru a înlătura o acuzare nedreaptă ce ei se aduce, de a se disculpa, desvelind la audință, ce li s'a cerut și ce au făcut. Secretul profesional nu-i mai leagă ²⁾. Acelaș drept există pentru magistrații puși în fața unei situațiuni identice, justificarea inocenței lor va face să apară culpabilități».

Vom observa, în fine, că, la noi, legea de organizare judecătorească dispune, prin art. 140, că hotărîrile se redactează de judecător și că procesul-verbal al ședinței trebuie să indice numele judecătorului însărcinat cu redactarea motivelor, care însă rămân supuse controlului complectului a cărui operă colectivă devin. S. R.

1) A se vedea în această privință, Merlin, *Rép.*, v^o *Opinion*, No. 11 și concluziunile d-lui procuror general Beandouin, în prezenta afacere, reproduse în *Journal des parquets*, 1908, partea I, pag. 34.

2) Vezi Bruno-Lacombe, *Le secret professionnel en médecine*, p. 19; Simon-Auteroche, *Man. prat. de dr. médic.*, p. 78 urm.